

Bruksela, 22 maja 2023 r.
(OR. en)

9588/23

COPS 266
CIVCOM 140
POLMIL 122
CFSP/PESC 740
CSDP/PSDC 398
RELEX 630
JAI 652
COSI 102

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	ST 9199/23 COPS 233 CIVCOM 117 POLMIL 106 CFSP/PESC 687 CSDP/PSDC 359 JAI 591 RELEX 574 COSI 92
Dotyczy:	Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ustanowienia Umowy w sprawie cywilnego wymiaru WPBiO

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ustanowienia umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, w wersji zatwierdzonej przez Radę na posiedzeniu w dniu 22 maja 2023 r.

**KONKLUZJE RADY I PRZEDSTAWICIELI RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH
ZEBRANYCH W RADZIE W SPRAWIE USTANOWIENIA UMOWY W ZAKRESIE
CYWILNEGO WYMIARU WPBiO**

Przyjmujemy niniejszą Umowę w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO w chwili, gdy jesteśmy poważnie zaniepokojeni pojawianiem się lub eskalacją konfliktów wokół Unii Europejskiej, powrotem wojny w Europie spowodowanym niesprokowaną i nieuzasadnioną napaścią Rosji na Ukrainę, a także poważnymi przetasowaniami geopolitycznymi. Na bieżącą sytuację wpływa także wzrost działań rewizjonistycznych, jawne pogwałcenia prawa międzynarodowego i praw człowieka, erozja demokracji, utrzymująca się niestabilność i zagrożenia transnarodowe, a także zmiana klimatu i jej skutki dla konfliktów i kryzysów, co stwarza problemy dla możliwości obrony przez Unię jej interesów i interesów jej partnerów. Przypominamy o tym, że UE powinna wziąć większą odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo poprzez działanie w swoim sąsiedztwie i poza nim.

Podkreślamy istotny wkład cywilnej wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) w międzynarodowy pokój i stabilność. Cywilny wymiar WPBiO okazał się zdolny do szybkiego i skutecznego zaradzania problemom polityki zagranicznej oraz spełniania potrzeb partnerów, czego dowodem jest m.in. szybkie tworzenie nowych misji. Korzystając z dwudziestoletniego doświadczenia, a w szczególności z pozytywnych rezultatów uzyskanych od czasu przyjęcia przez państwa członkowskie oraz ESDZ i służby Komisji Umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO w listopadzie 2018 r., jak również z istotnych prac wykonanych przez wszystkie cywilne misje z dziedziny WPBiO, apelujemy o nowy impuls w kierunku cywilnego wymiaru WPBiO.

Potwierdzamy naszą pełną determinację wzmocnienia cywilnego wymiaru WPBiO i apelujemy o poprawę skuteczności, wpływu, elastyczności i solidności cywilnych misji z dziedziny WPBiO, umożliwiając im sprawniejsze zajęcie się obecnymi, pojawiającymi się i przyszłymi problemami na styku sfery wewnętrznej i zewnętrznej, za pośrednictwem Umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

PRZYWOŁUJĄC zobowiązanie UE i jej państw członkowskich do podtrzymywania opartego na zasadach ładu międzynarodowego, którego centralnym punktem jest ONZ, i zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych;

PODKREŚLAJĄC ciągłą potrzebę uwydatniania roli UE i jej możliwości działania jako gwaranta bezpieczeństwa za pośrednictwem WPBiO i PRZYPOMINAJĄC o wysokim poziomie ambicji w zakresie bezpieczeństwa i obrony, co ustalono w Strategicznym Kompasie na rzecz bezpieczeństwa i obrony (dalej „Strategicznym Kompasie”) z marca 2022 r.;

PRZYPOMINAJĄC, że wyjątkowa siła UE w zapobieganiu kryzysom i zarządzaniu nimi wynika z jej możliwości w zakresie rozmieszczania zarówno cywilnych, jak i wojskowych zasobów i zdolności w ramach szerszego zintegrowanego podejścia UE do konfliktów i kryzysów zewnętrznych;

DOSTRZEGAJĄC polityczne znaczenie i coraz większą wagę cywilnego wymiaru WPBiO jako narzędzia zarządzania kryzysowego oraz wkład, jaki do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa wniosło 25 cywilnych misji z dziedziny WPBiO rozmieszczanych od 2003 r., w tym 13 z nich działających obecnie w terenie, oraz wyrażając wdzięczność kobietom i mężczyznom służącym w tych misjach;

PODKREŚLAJĄC, że poprawianie skuteczności cywilnego wymiaru WPBiO wymaga od państw członkowskich wypracowania niezbędnych zdolności i POTWIERDZAJĄC odpowiedzialność państw członkowskich za udostępnienie UE zdolności cywilnych do celów realizacji WPBiO zgodnie z zapisem w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE);

WYRAŻAJĄ ZGODĘ na niniejszą Umowę w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, która zawiera strategiczne wytyczne mające pomóc wzmocnić cywilny wymiar WPBiO, jak również zobowiązania Rady i państw członkowskich do podjęcia konkretnych działań służących realizacji tych celów oraz harmonogramy ich osiągnięcia.

I. WYTYCZNE STRATEGICZNE

PODKREŚLAJĄ, że niniejsza Umowa powinna wspomóc zwiększanie skuteczności cywilnego wymiaru WPBiO przez starania na rzecz polepszania zdolności UE do szybkiego i sprawnego DZIAŁANIA, do ZABEZPIECZANIA krajów przyjmujących oraz cywilnych misji z dziedziny WPBiO, do INWESTOWANIA w liczniejsze i lepsze zdolności, oraz do tworzenia PARTNERSTW z krajami przyjmującymi oraz państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi;

ZGADZAJĄ SIĘ, że cywilny wymiar WPBiO:

- przyczyni się do spełnienia ambicji UE i do realizacji celów Strategicznego kompasu, w którym propaguje się solidniejszy, bardziej elastyczny i modułarny cywilny wymiar WPBiO;
- skoncentruje się na priorytetach z Santa Maria da Feira, czyli wzmocnieniu policji, praworządności i administracji cywilnej w sytuacjach niestabilności i konfliktu, co należy do jej podstawowych funkcji, podkreślając również znaczenie reformy sektora bezpieczeństwa (RSB) i zadań w zakresie monitorowania;
- będzie reagować w sposób skuteczny, elastyczny, szybki i sprawny na zmieniające się zewnętrzne konflikty i kryzysy, zapewniając koordynację i spójność ze służbami Komisji i innymi podmiotami unijnymi w ramach zintegrowanego podejścia UE do konfliktów i kryzysów zewnętrznych. Jednocześnie zapewni lokalną odpowiedzialność i zaangażowanie oraz współpracę ze wszystkimi odpowiednimi podmiotami o zbieżnych poglądach;
- będzie reagować z determinacją do szybkiego działania w całym cyklu konfliktu, wypełniając lukę między wczesnym ostrzeganiem a wczesnym działaniem. Ponadto uzna wartość dodaną cywilnego wymiaru WPBiO w zakresie zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywania i stabilizacji, także poprzez wspieranie mediacji i dialogu, w oparciu o priorytety UE i państw członkowskich w regionach o strategicznym znaczeniu dla działań zewnętrznych oraz w oparciu o ocenione potrzeby państwa przyjmującego;

- będzie nadal umożliwiać podejmowanie różnego rodzaju cywilnych misji z dziedziny WPBiO w ramach całego spektrum zadań z zakresu zarządzania kryzysowego określonych w art 42 i 43 TUE, obejmującego monitorowanie, budowanie zdolności i doradztwo, a także misji wykonawczych, tak by można było szybko reagować na bieżące i zmieniające się zagrożenia i wyzwania, oraz radzić sobie z istotnymi niedoborami;
- będzie realizować modułowe i skalowalne podejście w odniesieniu do wielkości cywilnych misji z dziedziny WPBiO, jednocześnie uznając, że wielkość i liczba tych misji będzie ustalana na podstawie zmiennych potrzeb w terenie i dostępnych zasobów, a także priorytetów i zdolności UE i państw członkowskich. W związku z tym umożliwi czerpanie wymaganych zdolności cywilnych z ustrukturyzowanego i regularnego procesu. Uzyska korzyści z systematycznego podejścia do zarządzania wiedzą. Odniesie korzyści z określania i realizowania środków służących oszczędności i efektywności kosztowej;
- wpisze się w szerszą reakcję UE mającą na celu rozwiązanie bieżących, pojawiających się i przyszłych problemów z zakresu bezpieczeństwa, także związanych z przestępczością zorganizowaną, terroryzmem, radykalizacją i brutalnym ekstremizmem, nieuregulowaną migracją, w tym handlem ludźmi i przemytem migrantów, korupcją, zarządzaniem granicami i bezpieczeństwem morskim. uwzględni także problemy z zakresu bezpieczeństwa związane z zachowaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego, w tym walkę z nielegalnym handlem tym dziedzictwem, a także problemy związane ze zmianą klimatu i degradacją środowiska, w tym przestępstwami przeciwko środowisku;
- będzie współpracować z podmiotami z dziedziny wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSiSW) na szczeblu państw członkowskich i UE – w stosownych przypadkach i w ramach ich odpowiednich mandatów – w celu radzenia sobie z zagrożeniami i wyzwaniami na styku wymiaru wewnętrznego i zewnętrznego, oraz poprawienia synergii i spójności między działaniami wewnętrznymi a zewnętrznymi, także przy rozwijaniu zdolności;

- będzie bardziej odporny i przyczyni się do odporności i zdolności reagowania krajów przyjmujących na zagrożenia hybrydowe i zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa, a także na zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencję w informacje;
- będzie propagować i systematycznie uwzględniać prawa człowieka we wszystkich działaniach oraz stosować należyta staranność w zakresie praw człowieka, uwrażliwienia na konflikty i podejścia zakładającego nieszkodzenie, aby zapewnić zgodność z prawem międzynarodowym, w szczególności z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym;
- będzie propagować ochronę ludności cywilnej, rezolucję RB ONZ nr 2250 w sprawie młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa, oraz program działań na rzecz dzieci w konfliktach zbrojnych oraz skupiać się na ochronie dzieci;
- będzie zapewniać pełny, równy i istotny udział kobiet na wszystkich stanowiskach, w tym na stanowiskach kierowniczych, w celu osiągnięcia parytetu płci, przy jednoczesnym promowaniu rezolucji RB ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz późniejszych rezolucji, między innymi poprzez promowanie równości płci i systematyczne uwzględnianie perspektywy płci, w oparciu o analizę płci, we wszystkich planach i działaniach;
- będzie uwzględniać starania na rzecz sprostania wyzwaniom z dziedziny bezpieczeństwa związanym ze zmianą klimatu i degradacją środowiska w działaniach zewnętrznych, oraz uwzględniać aspekty klimatyczne i środowiskowe w wewnętrznych pracach misji, aby przyczynić się do zdecydowanych zobowiązań UE na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, o czym jest mowa w Strategicznym Kompasie;
- poprawi wyeksponowanie cywilnego wymiaru WPBiO i jego wkładu w bezpieczeństwo obywateli europejskich, społeczności lokalnych i naszych partnerów oraz wzmocnienie odpowiedzialności politycznej, w tym poprzez wskazówki na szczeblu ministerialnym.

II. ZOBOWIĄZANIA

RADA i PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE zobowiązują się do wzmocnienia cywilnego wymiaru WPBiO. W tym celu zobowiązują się do:

zwiększenia zdolności do DZIAŁANIA w sposób szybki i solidny, by wspierać partnerów na terenie działania misji, w szczególności by:

1. zwiększyć skuteczność cywilnego wymiaru WPBiO w celu sprawnego osiągnięcia bardziej znaczących i trwałych rezultatów w państwach przyjmujących, także w złożonych środowiskach;
2. zapewniać misjom skonkretyzowane mandaty (w miarę potrzeby możliwe do dostosowania), ukierunkowane na lokalne potrzeby, precyzyjne i osiągalne efekty końcowe oraz strategie transformacji i wyjścia, które uwzględniają lokalną odpowiedzialność, a także zapewniają szybkie i świadome podejmowanie decyzji przez Radę, zgodnie z uzgodnionymi procedurami;
3. w dalszym ciągu stosować modułowe i skalowalne podejście w celu polepszenia zdolności misji do szybkiego dostosowywania się do ewoluujących wyzwań, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego wykonywania mandatu, z wykorzystaniem narzędzi UE i rozmieszczeń sekwencyjnych lub z udziałem podmiotów WSiSW, a także wielonarodowych formacji, takich jak Europejskie Siły Żandarmerii (EUROGENDFOR) lub grupa państw członkowskich działających na mocy art. 44 TUE, w stosownych przypadkach i zgodnie z procesem podejmowania decyzji w ramach WPBiO. zbadać bardziej ukierunkowane formy wsparcia cywilnego w ramach WPBiO;
4. zrewidować mechanizmy szybkiego reagowania i określić cywilny poziom gotowości, by móc rozmieścić 200 ekspertów w ciągu 30 dni, także w tych środowiskach, gdzie sytuacja jest skomplikowana;

5. zapewnić niezależną ocenę wpływu cywilnych misji w dziedzinie WPBiO, uzupełniając istniejące narzędzia i praktyki. Wprowadzić system regularnej oceny działania misji. Opracować systematyczne podejście do zarządzania wiedzą i organizacyjnego uczenia się;
6. wspierać synergie i komplementarność między cywilnym i wojskowym wymiarem WPBiO oraz między inicjatywami w zakresie bezpieczeństwa i obrony w ramach Strategicznego kompasu, w tym w obszarach polityki, szkoleń i ćwiczeń oraz planowania i prowadzenia misji i operacji, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawnymi i finansowymi;
7. dalej wdrażać zintegrowane podejście do konfliktów i kryzysów zewnętrznych w celu zapewnienia bardziej spójnego i skutecznego zaangażowania UE poprzez wzmocnienie powiązań między cywilnymi strukturami WPBiO a innymi strukturami ESDZ, w tym delegaturami UE, a także z programami, agencjami i projektami Komisji oraz działalnością państw członkowskich. Zapewniać w pełni skoordynowane i wzajemnie wzmacniane planowanie, projektowanie i wdrażanie wszystkich odnośnych działań i instrumentów w oparciu o wczesne ostrzeżenie i analizę konfliktów oraz z pełnym wykorzystaniem unijnych narzędzi mediacji i dialogu, zgodnie z koncepcją unijnej mediacji pokojowej z 2020 r. , a także koncepcją stabilizacji, reformą sektora bezpieczeństwa oraz polityką rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji;

ZABEZPIECZANIA państw przyjmujących i cywilnych misji w dziedzinie WPBiO przed szybko zmieniającymi się zagrożeniami, aby móc reagować na zewnętrzne konflikty i kryzysy, wzmacniać zdolności krajów przyjmujących i chronić UE i jej obywateli, w szczególności by:

8. promować praworządność i rozliczalność w państwach przyjmujących, a także wzmacniać powiązanie między bezpieczeństwem wewnętrznym a zewnętrznym poprzez zwiększoną koordynację i współpracę między cywilnymi podmiotami WPBiO i WSiSW na szczeblu państw członkowskich i UE na wszystkich etapach planowania, wdrażania i transformacji, w stosownych przypadkach oraz w ramach ich odpowiednich mandatów i kompetencji;
9. wzmacniać odporność na zagrożenia hybrydowe i zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa, a także na zagraniczną manipulację informacjami i ingerencję w informacje oraz poprawiać reagowanie na nie, jednocześnie dążąc do komplementarności i nie dopuszczając do nakładania się innych narzędzi i podmiotów, oraz stosować bardziej systematyczne podejście do innowacji technologicznych w odniesieniu do cywilnego wymiaru WPBiO, jak również opracować spójną i wyraźną strategię komunikacyjną;
10. propagować i systematycznie uwzględniać prawa człowieka w działaniach, stosować należyłą staranność w zakresie praw człowieka, a także zapewniać zgodność z prawem międzynarodowym, w szczególności z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym;
11. usprawnić realizację rezolucji RB ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz późniejszych rezolucji, aby m.in. zapewnić pełny, równy i istotny udział kobiet we wszystkich aspektach pokoju i bezpieczeństwa w celu osiągnięcia równości płci, przez m.in. propagowanie równości płci i systematyczne uwzględnianie perspektywy płci, na podstawie analizy płci, we wszelkich działaniach z zakresu planowania, realizacji i oceny cywilnego wymiaru WPBiO;

12. uwzględniać działania na rzecz sprostania wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa związanym ze zmianą klimatu oraz degradacją i eksploatacją środowiska w ramach działań misji zewnętrznych, a także kwestie środowiskowe poprzez wewnętrzne prace w ramach cywilnego wymiaru WPBiO, stopniowo dążąc do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem;

INWESTOWANIA w większą liczbę lepszych zdolności, zapewniając rozwój i zapewnienie zdolności niezbędnych do podjęcia przez UE pełnego zakresu cywilnych misji z dziedziny WPBiO, w szczególności by:

13. wspólnie zwiększyć liczbę oddelegowanych ekspertów we wszystkich misjach i na wszystkich szczeblach, dążąc do podwyższenia ich całkowitego udziału do co najmniej 70% personelu międzynarodowego, przy jednoczesnym dążeniu do tego, by udział oddelegowanego personelu na wszystkich stanowiskach kierowniczych, operacyjnych i kluczowych stanowiskach funkcyjnych wyniósł 100%;
14. wnieść większy wkład i usprawnić odpowiednie krajowe struktury i procedury, takie jak podejmowanie decyzji, finansowanie i prawodawstwo;
15. stworzyć regularny i zorganizowany proces rozwoju zdolności cywilnych w ramach WPBiO w celu oceny potrzeb w zakresie zdolności, opracować wymogi, przeprowadzić analizy niedoborów i coroczny przegląd poczynionych postępów zgodnie z niniejszą Umową oraz z myślą o rozwijaniu pełnego zakresu zdolności niezbędnych do realizacji całego spektrum zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym, jak określono w art. 42 i 43 TUE;

16. usprawnić politykę kadrową, zarządzanie i procedury cywilnego wymiaru WPBiO na wszystkich szczeblach, w tym poprzez:
- a. dalsze opracowywanie i pełne wdrożenie polityki i procedur selekcji i rekrutacji, także poprzez promowanie bardziej wszechstronnych profili oraz by zwiększyć przejrzystość, przyspieszyć rekrutację oraz lepiej dopasować procedury ESDZ i procedury krajowe;
 - b. istotne zwiększenie udziału kobiet w cywilnym wymiarze WPBiO wśród personelu międzynarodowego w celu wspólnego osiągnięcia co najmniej 40% reprezentacji przy jednoczesnym dążeniu do parytetu płci;
 - c. poprawę dostępności i udziału ekspertów z państw członkowskich w cywilnych misjach WPBiO, w tym poprzez rozważenie możliwości lepszego zintegrowania ich udziału w ścieżkach kariery oraz zbadanie możliwości delegowania do misji ekspertów pierwszego szczebla.
- Dalsze wysiłki na rzecz szerokiej reprezentacji ekspertów z państw członkowskich w cywilnych misjach WPBiO;
- d. przegląd statusu zatrudnienia międzynarodowego personelu kontraktowego i ograniczenie całkowitego okresu oddelegowania całego personelu kontraktowego;
 - e. zapewnienie bezpiecznego i inkluzywnego środowiska pracy oraz przeprowadzanie niezbędnych zmian polityk i procedur, także przez zmianę i pełne zastosowanie kodeksu postępowania oraz wzmożenie starań prewencyjnych;
 - f. inwestowanie w przywództwo w misjach i zarządzanie misjami na wszystkich szczeblach.

17. Zapewnić solidniejszy i bardziej realistyczny budżet WPBiO, odpowiadający potrzebom nowych i trwających cywilnych misji w dziedzinie WPBiO, oraz jego szybkie, elastyczne i racjonalne pod względem kosztów wykorzystywanie do wspierania tych misji, zapewniając dobre zarządzanie finansowe i staranne ustalanie priorytetów w odniesieniu do istniejących zasobów;
18. Dalej rozwijać szkolenia z dziedziny WPBiO i zapewnić wszystkim międzynarodowym ekspertom i personelowi misji szkolenie zgodnie ze zmienioną polityką UE w zakresie szkoleń dla WPBiO i programem szkoleniowym w dziedzinie WPBiO, w tym określonymi wymogami;

TWORZENIA PARTNERSTW z państwami przyjmującymi oraz państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, w szczególności by:

19. podkreślić znaczenie lokalnej odpowiedzialności za cywilny wymiar WPBiO, aby zapewnić trwałe rezultaty i przyczyniać się do odporności, stabilności i bezpieczeństwa państw przyjmujących, dążąc do synergii i pogłębiając regularną i pluralistyczną współpracę i dialog ze społeczeństwem obywatelskim na wszystkich szczeblach, jednocześnie dostrzegając znaczenie podejścia wynikającego z popytu i opartego na potrzebach;
20. umacniać partnerstwa z państwami trzecimi o zbieżnych poglądach, dzielącymi wartości i cele UE, także poprzez propagowanie wkładów tych państw w cywilne misje w dziedzinie WPBiO na podstawie uzgodnionych warunków. Zacieśniać partnerstwa z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, zwłaszcza z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ), wykorzystując strategiczne partnerstwo ONZ–UE w zakresie operacji pokojowych i zarządzania kryzysowego, z Organizacją Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) i Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz Unią Afrykańską (UA), przy pełnym poszanowaniu unijnych ram instytucjonalnych, uzgodnionych zasad i procedur.

III. DALSZE DZIAŁANIA

RADA i PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE zwracają się do wysokiego przedstawiciela i Komisji, aby wspierali realizację wyżej przedstawionych zobowiązań przy pełnym poszanowaniu obowiązujących ram prawnych i mandatów poszczególnych unijnych podmiotów, w ramach bieżących i przyszłych pułapów programowania finansowego WPZiB i w konsultacji z państwami członkowskimi.

RADA i PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE zgadzają się, by:

- zainicjować roczny proces przeglądu postępów w realizacji niniejszej Umowy w oparciu o planowane rezultaty zawarte w niej oraz w krajowych planach realizacji przyjętych przez państwa członkowskie. W ramach przeglądu należy określić poczynione postępy i pozostałe wyzwania oraz pomóc w ich podjęciu poprzez współpracę między odpowiednimi podmiotami UE, w tym państwami członkowskimi, a także w gronie państw członkowskich;
- zorganizować pierwszą doroczną konferencję przeglądową w ramach niniejszej Umowy w drugiej połowie 2023 r.;
- utworzyć mechanizm przeglądu i monitorowania postępów UE i państw członkowskich w ramach regularnego i zorganizowanego procesu rozwoju zdolności cywilnych;

- przedstawić spersonalizowaną komunikację strategiczną z lokalnymi zainteresowanymi stronami, partnerami krajowymi i ogółem społeczeństwa w celu lepszego wyeksponowania, podkreślenia korzyści i zwiększenia wsparcia publicznego dla cywilnego wymiaru WPBiO;
- zwrócić się do wysokiego przedstawiciela, by przeprowadził doroczną dyskusję na temat cywilnego wymiaru WPBiO na posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych, na które w stosownych przypadkach mogą zostać zaproszeni ministrowie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych;
- w pełni zrealizować tę Umowę jak najszybciej, a najpóźniej na początku lata 2027 r., z uwzględnieniem postępów poczynionych w ramach Strategicznego kompasu.

Spodziewane rezultaty niniejszej Umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO

DZIAŁANIE

1. W 2024 r. ESDZ, w porozumieniu z państwami członkowskimi, zaproponuje zestaw zasad przewodnich w celu zapewnienia skuteczności, wydajności, elastyczności i solidności oraz zwiększenia spójności cywilnych misji w dziedzinie WPBiO.

W 2024 r. Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych (CPCC), działająca jako dowództwo operacyjne cywilnych misji w dziedzinie WPBiO, zwiększy swoją skuteczność i zdolności oraz zostanie wzmocniona w oparciu o plan działania dotyczący jej reformy organizacyjnej, opracowany w porozumieniu z państwami członkowskimi i zgodnie z odpowiednimi przepisami prawnymi i finansowymi. Przy wsparciu dowództwa cywilnego dowódca operacji cywilnej będzie nadal umacniać dowodzenie i kontrolę nad cywilnymi misjami w dziedzinie WPBiO.

2. W 2024 r. ESDZ zaproponuje dokument przedstawiający możliwości działania odnoszący się do przejrzanej wyraźnie zdefiniowanej metodyki przeglądów strategicznych umożliwiającej stosowanie modułowego i skalowalnego podejścia w trakcie planowania i prowadzenia cywilnych misji w dziedzinie WPBiO. Państwa członkowskie dopilnują, by cywilne misje w dziedzinie WPBiO miały skonkretyzowane mandaty oraz precyzyjne i osiągalne efekty końcowe, w tym możliwości przekształcenia i wyjścia, z uwzględnieniem poczynionych postępów i ewentualnych wyzwań utrudniających misjom skuteczną realizację ich mandatów.

3. Od 2024 r. wszystkie misje będą stosowały modułowe i skalowalne podejście, aby zwiększyć swoją zdolność do szybkiego dostosowywania się do ewoluujących wyzwań, w oparciu o kontrolę polityczną i kierownictwo strategiczne sprawowane przez Radę; podejście to może obejmować wyspecjalizowane zespoły, w tym zespoły o wcześniej skonfigurowanym charakterze, ekspertów wizytujących, wielonarodowe formacje takie jak EUROGENDFOR, zapewniane przez państwa członkowskie oraz agencje WSiSW, w stosownych przypadkach i w ramach ich odpowiednich mandatów.

Od 2023 r. państwa członkowskie, w oparciu o propozycje ESDZ, będą badać formy bardziej ukierunkowanego wsparcia, w tym m.in. (ale nie tylko) rozmieszczania ekspertów ds. cywilnego zarządzania kryzysowego w delegaturach UE lub w instytucjach państw przyjmujących.

4. W 2027 r. UE będzie mogła oddelegować 200 ekspertów w ciągu 30 dni. W 2025 r., korzystając również z elementów modułowych i skalowalnych, ESDZ zrewiduje mechanizmy szybkiego reagowania i rozważy przeprowadzenie ćwiczeń w celu zwiększenia zdolności reagowania i określenia cywilnego poziomu gotowości. Obejmuje to zdolność do rozmieszczania w krótkich terminach w złożonych środowiskach z należyтым uwzględnieniem bezpieczeństwa i obowiązku dochowania należytej staranności. ESDZ i odpowiednie służby Komisji zbadają możliwe hybrydowe rozwiązanie polegające na fizycznym magazynowaniu i umowach ramowych po wygaśnięciu obecnego systemu opartego na umowach ramowych.

5. a. w 2024 r., w oparciu o koncepcję niezależnej oceny wpływu i skuteczności misji, która ma zostać przedstawiona w 2023 r., ESDZ, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, odpowiednimi służbami Komisji i innymi zainteresowanymi stronami, oceni wpływ misji, który zostanie odzwierciedlony w strategicznych przeglądach tych misji.

- b. od 2024 r. ESDZ będzie przeprowadzać regularne oceny działania wszystkich misji i monitorować realizację ich zaleceń.
- c. w 2025 r. ESDZ wprowadzi systematyczne podejście do zarządzania wiedzą i organizacyjnego uczenia się, opierając się na ogólnych ramach zintegrowanego podejścia, i dokona zmiany corocznego procesu wyciągania wniosków uzyskanych w ramach WPBiO w celu bardziej systematycznego podejmowania działań następczych w związku z zebranymi doświadczeniami.

6. Od 2023 r. Rada i państwa członkowskie będą nadal rozwijać synergie cywilno-wojskowe we wszystkich procesach decyzyjnych dotyczących cywilnego wymiaru WPBiO, w stosownych przypadkach zgodnie z odpowiednimi przepisami prawnymi i finansowymi. W 2025 r. ESDZ, w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji, poprawi koordynację operacyjną między cywilnymi a wojskowymi strukturami dowodzenia na szczeblu centralnym i w terenie poprzez dzielenie się zasobami i wiedzą fachową w teatrach operacji, wspólne szkolenia i ćwiczenia oraz usprawnienie roli Wspólnej Komórki ds. Koordynacji Wsparcia (JSCC).

7. W 2024 r. ESDZ zapewni regularną i opartą na faktach sprawozdawczość na temat stosowania zintegrowanego podejścia w związku z cywilnym wymiarem WPBiO, w celu propagowania synergii i spójności ze wszystkimi instrumentami we wszystkich obszarach tematycznych, od planowania po realizację i transformację. Sprawozdawczość ta będzie opierać się na ściślejszej koordynacji, także dzięki matrycom skonsolidowanego podejścia zintegrowanego. Od 2023 r. ESDZ będzie systematycznie stosować analizę konfliktów i uwrażliwiać na konflikty podczas planowania, realizacji i przeglądu cywilnych misji w dziedzinie WPBiO, a także będzie systematycznie rozważać dialog i mediację, zgodnie z koncepcją mediacji pokojowej UE z 2020 r.

ZABEZPIECZANIE

8. Od 2023 r. ESDZ i państwa członkowskie będą promować trwałe reformy praworządności i wsparcie zarządzania sektorem bezpieczeństwa, a także rozliczalność i walkę z korupcją w państwach przyjmujących, również poprzez umacnianie wszystkich części wymiaru sprawiedliwości, by mógł on skutecznie reagować na problemy z zakresu bezpieczeństwa.

ESDZ, Rada, państwa członkowskie i odpowiednie służby Komisji będą nadal promować współpracę między WPBiO a WSiSW w pełnej zgodności ze swoimi obowiązkami i z uwzględnieniem dostępnych zasobów, priorytetów i potrzeb odpowiednich podmiotów oraz będą składać coroczne sprawozdania z poczynionych postępów. Zacieśniona współpraca powinna uwzględniać odpowiednie minikonceptcje i odnośne priorytety europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT) oraz dążyć do intensyfikacji wymiany informacji, koordynacji i istotnego zasilania procesów planowania i poszerzania wiedzy fachowej, a także do zwoływania specjalnych posiedzeń odpowiednich organów przygotowawczych Rady. Od 2023 r. wszystkie państwa członkowskie poprawią koordynację wewnętrzną w celu zacieśnienia współpracy między cywilnym wymiarem WPBiO a krajowymi podmiotami WSiSW.

9. W 2024 r. państwa członkowskie, ze wsparciem ESDZ, zapewnią zdolności niezbędne do poprawienia w państwach przyjmujących oraz w cywilnych misjach w dziedzinie WPBiO odporności na zagrożenia hybrydowe i cyberzagrożenia, a także na zagraniczną manipulację informacjami i ingerencję w informacje. W 2024 r. ESDZ, we współpracy z państwami członkowskimi, wdroży wytyczne dotyczące cyberbezpieczeństwa dla cywilnych misji w dziedzinie WPBiO. W 2026 r. ESDZ opracuje bezpieczne środowisko systemów łączności i informacji łączące wszystkie cywilne misje w dziedzinie WPBiO z dowództwem cywilnym. W 2026 r. ESDZ i służby Komisji opracują strategię dotyczącą powstających i zakłócających technologii, takich jak sztuczna inteligencja, oraz inwestowania w nie, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby poprawić cyfryzację wsparcia dla cywilnych misji w dziedzinie WPBiO oraz opracować narzędzia techniczne, dążąc w stosownych przypadkach do synergii z programem „Cyfrowa Europa”. W 2024 r. ESDZ i państwa członkowskie usprawnią zdolności i narzędzia komunikacyjne zarówno w misjach, jak i w dowództwie cywilnym, aby zapewnić wsparcie cywilnego wymiaru WPBiO za pomocą trwałych i solidnych strategii komunikacyjnych.

10. Aby zapewnić poszanowanie, propagowanie i ochronę praw człowieka, a także należytą staranność w zakresie praw człowieka, w 2024 r. ESDZ uwzględni wpływ na prawa człowieka i analizę ryzyka we wszystkich dokumentach dotyczących planowania cywilnych misji WPBiO oraz zapewni uwrażliwienie na konflikty i podejście zakładające brak szkody przez cały czas trwania misji. Od 2023 r. państwa członkowskie zapewnią, aby cywilne misje w dziedzinie WPBiO miały doradców ds. praw człowieka oraz by odnośna wiedza fachowa w komponentach operacyjnych została ulepszona. Od 2024 r. ESDZ wdroży plan działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE i włączy program działań dotyczących dzieci w konfliktach zbrojnych (CAAC), oraz ochronę dzieci do działań w zakresie planowania i działań operacyjnych;

11. Od 2024 r. ESDZ i państwa członkowskie zapewnią systematyczne uwzględnianie aspektu płci – m.in. dopilnowując, by cywilne misje w dziedzinie WPBiO były prowadzone zgodnie z analizą dotyczącą płci, by brali w nich udział doradcy ds. problematyki płci, oraz by została poprawiona odnośna wiedza fachowa w komponentach operacyjnych. ESDZ i państwa członkowskie będą również promować ukierunkowane na aspekt płci przywództwo i systematycznie zajmować się kwestią przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć przez cały czas trwania etapów planowania, realizacji i transformacji, również przez opracowanie koncepcji zapobiegania przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć – w tym przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych – i reakcji na tę przemoc, w ramach cywilnego wymiaru WPBiO.

12. W 2025 r. ESDZ, w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji, pogłębi wiedzę fachową i analizę, a także zapewni wskazówki dotyczące zrównoważonych zamówień publicznych, optymalizacji energii i wody oraz ekologicznej inżynierii i logistyki. W 2025 r. państwa członkowskie dopilnują, by we wszystkich misjach brał udział doradca ds. środowiska, który będzie także składał sprawozdania na temat śladu środowiskowego misji i wprowadzał systemy zarządzania środowiskowego. Od 2023 r. państwa członkowskie, na wniosek ESDZ, rozważą rolę cywilnych misji w dziedzinie WPBiO w stawianiu czoła wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa związanym ze zmianą klimatu i degradacją środowiska, w stosownych przypadkach. Od 2023 r. wszystkie misje będą stale poprawiać swoją efektywność środowiskową i wiedzę na temat klimatu na każdym szczeblu.

INWESTOWANIE

13. Od 2023 r. państwa członkowskie zobowiązują się do wnoszenia większego wkładu na rzecz cywilnego wymiaru WPBiO, który to wkład może przybrać formę personelu, sprzętu, szkoleń, wsparcia ćwiczeń, wkładów finansowych lub w inny sposób.

14. W 2024 r. państwa członkowskie będą dalej opracowywać krajowe plany wdrażania, dostosowane do niniejszej Umowy i przewidywanego procesu rozwoju zdolności cywilnych, z wykorzystaniem nieformalnych klastrów, przy wsparciu Europejskiego Centrum Doskonałości ds. Cywilnego Zarządzania Kryzysowego, sektora prywatnego i środowiska akademickiego, w stosownych przypadkach i na wniosek państw członkowskich.

15. W 2024 r. ESDZ i państwa członkowskie, w ścisłej współpracy ze służbami Komisji, stworzą regularny i zorganizowany proces rozwoju zdolności cywilnych. W ramach tego procesu ocenione zostaną potrzeby w zakresie zdolności w odniesieniu do personelu; sprzętu i technologii; koncepcji i procedur; oraz szkoleń, zostaną opracowane wymogi, przeprowadzone analizy luk i okresowy przegląd postępów poczynionych zgodnie z niniejszą Umową w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, planowaniem zdolności i ogólnym celem zwiększenia skuteczności misji. Coroczna konferencja na temat zdolności cywilnych podsumuje poczynione postępy i dostarczy wskazówek co do dalszych działań. W tym celu państwa członkowskie opracują i zapewnią zdolności niezbędne do podjęcia przez UE pełnego zakresu cywilnych misji z dziedziny WPBiO. W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą zaangażować sektor prywatny i środowisko akademickie w opracowywanie wymaganych zdolności, w tym w zakresie technologii, sprzętu i logistyki.

16. Na podstawie zwiększonych wkładów państw członkowskich usprawnione zostanie zarządzanie zasobami ludzkimi w ramach cywilnego wymiaru WPBiO:

a. w 2024 r. ESDZ będzie dalej rozwijać i usprawniać, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, nadzór, wsparcie i doradztwo w zakresie selekcji i rekrutacji w cywilnych misjach WPBiO. W 2025 r. państwa członkowskie zbadają podejścia do rozwoju kariery zawodowej w celu przyciągnięcia i zatrzymania kompetentnego personelu, w stosownych przypadkach z zachętami ze strony służb Komisji. W 2024 r. personel dowództwa cywilnego zostanie zasilony, także dzięki wkładowi państw członkowskich.

b. w 2025 r. państwa członkowskie zwiększą liczbę kobiet kandydujących do cywilnego wymiaru WPBiO, aby wspólnie zwiększyć udział kobiet do co najmniej 40% wśród personelu międzynarodowego, a jednocześnie dążyć do osiągnięcia parytetu płci na wszystkich szczeblach, a w szczególności na wyższych stanowiskach kierowniczych, do końca obowiązywania niniejszej Umowy. W tym celu ESDZ zaktualizuje strategię i plan działania na rzecz zwiększenia udziału kobiet w cywilnych misjach WPBiO.

c. w celu zwiększenia dostępności i udziału ekspertów krajowych w cywilnych misjach w dziedzinie WPBiO w 2024 r. państwa członkowskie uwzględnią w swoich krajowych planach wdrażania m.in. przeglądy krajowych procedur, przepisów i budżetów, z uwzględnieniem możliwości poprawy ścieżek kariery, lepszego wyeksponowania i politycznej odpowiedzialności za cywilny wymiar WPBiO.

W 2024 r. ESDZ, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, zbada możliwości oddelegowania do misji ekspertów pierwszego szczebla.

Od 2023 r. ESDZ i państwa członkowskie, zgodnie z procedurami selekcji personelu międzynarodowego, będą nadal dążyć do zapewnienia szerokiej reprezentacji ekspertów z państw członkowskich w cywilnych misjach w dziedzinie WPBiO.

d. w 2024 r. ESDZ i odpowiednie służby Komisji dokonają przeglądu statusu zatrudnienia międzynarodowego personelu kontraktowego w cywilnych misjach w dziedzinie WPBiO i zbadają limity dotyczące ogólnego czasu trwania rozmieszczenia personelu międzynarodowego i miejscowego, na podstawie dokumentu przedstawiającego możliwości działania, który zostanie przedłożony państwu członkowskiemu.

e. w 2025 r. ESDZ, w ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi i w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji, opracuje kompleksową strategię w celu zapewnienia bezpiecznego i inkluzywnego środowiska pracy. Strategia ta połączy wszystkie odpowiednie polityki i narzędzia, w tym między innymi przywództwo, zasoby ludzkie i szkolenia. ESDZ możliwie najszybciej zmieni i w pełni zastosuje kodeks postępowania oraz wesprze jego wdrażanie za pośrednictwem niezależnego podmiotu, przy jednoczesnej intensyfikacji działań zapobiegawczych. ESDZ będzie co dwa lata składać sprawozdania z bieżących starań na rzecz wdrożenia strategii i przeprowadzać regularne ankiety wśród pracowników, aby ukierunkować pracę. ESDZ i państwa członkowskie polepszą bezpieczeństwo i ochronę personelu rozmieszczonego w cywilnych misjach WPBiO, jasno określając zadania podmiotów zaangażowanych w obowiązek dochowania należytej staranności oraz zapewniając wymagane zdolności zawodowe na szczeblu centralnym i w misjach.

f. w 2024 r. ESDZ i państwa członkowskie zainwestują w umiejętności przywódcze kadry kierowniczej wyższego szczebla, w tym w przywództwo ukierunkowane na aspekt płci. ESDZ i państwa członkowskie będą usprawniać kulturę przywództwa, zachowania i zdolności w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO oraz zapewnią systematyczne uwzględnianie odpowiednich kompetencji przywódczych przy rekrutacji i ocenie stanowisk kierowniczych.

17 a. od 2023 r. ESDZ i odpowiednie służby Komisji opracują więcej narzędzi wspierających cywilne misje w dziedzinie WPBiO w celu jak najlepszego wykorzystania przyznanych im budżetów, monitorowania wykorzystania budżetu i określenia bardziej strukturalnych środków oszczędnościowych w celu zapewnienia należytego zarządzania finansami wszystkich misji. Państwa członkowskie zwracają się do służb Komisji o zbadanie możliwości alternatywnego zrównoważonego finansowania i przedstawienie wariantów działań niezwiązanych z WPBiO obecnie objętych pozycjami WPBiO w budżecie WPZiB. Narzędzia oszczędnościowe obejmują m.in. mechanizm korekty budżetowej służący do przydzielania budżetów na misje w przypadku nowych mandatów w oparciu o wskaźniki absorpcji w poprzednich mandatach oraz zwiększone wykorzystanie środków na nieprzewidziane wydatki w celu zwiększenia elastyczności. ESDZ i odpowiednie służby Komisji zapewnią koordynację przy ustanawianiu nowej misji WPBiO oraz przy przygotowywaniu dokumentów dotyczących planowania oraz budżetów.

17.b. w 2024 r. ESDZ, w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji, opracuje warianty koncepcji szkolenia i wyposażenia, wbudowanej w szersze wysiłki UE na rzecz reform w poszczególnych krajach, w celu wspierania działań cywilnych misji w dziedzinie WPBiO w ramach ich mandatów, które mają zostać uzgodnione przez Radę.

18. W 2025 r. państwa członkowskie dostosują swoje zdolności szkoleniowe, w tym formaty hybrydowe i e-uczenia się, zgodnie ze zmienioną polityką UE w zakresie szkoleń na rzecz WPBiO oraz wskazówkami przekazanymi przez cywilną grupę szkoleniową UE, a także wniosą wkład w program szkoleniowy w dziedzinie WPBiO, korzystając z roli Europejskiego Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony (EKBiO). W 2024 r. odpowiednie służby Komisji dostosują finansowane przez Komisję projekty szkoleniowe do niniejszej Umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO. Od 2026 r. państwa członkowskie będą szkolić swoich ekspertów, w tym oferować stosowne kursy języków obcych, w oparciu o standardowe materiały szkoleniowe, ścieżki szkoleniowe oraz ocenę długoterminowych skutków prowadzonych szkoleń, opracowanych przez ESDZ i EKBiO. Zostaną utworzone odpowiednie procedury uczestnictwa personelu ze wszystkich państw członkowskich w odpowiednich kursach prowadzonych w krajowych ośrodkach szkoleniowych. Należy stworzyć mechanizm certyfikacji dla połączonych i wspólnych szkoleń w dziedzinie WPBiO w celu zapewnienia standardów szkoleniowych.

PARTNERSTWO

19. W 2025 r., w oparciu o obecne optymalne rozwiązania, ESDZ opracuje wytyczne dla cywilnych misji w dziedzinie WPBiO w celu zaangażowania lokalnych instytucji zgodnie z unijnymi ramami reformy sektora bezpieczeństwa i zintegrowanym podejściem w celu zwiększenia odpowiedzialności na szczeblu lokalnym. W 2025 r. wszystkie cywilne misje w dziedzinie WPBiO będą prowadzić zorganizowany dialog ze społeczeństwem obywatelskim i składać sprawozdania z jego ustaleń. W 2025 r. ESDZ i państwa członkowskie będą dążyć do synergii i zacieśnić współpracę ze społeczeństwem obywatelskim na wszystkich szczeblach.

20. Od 2023 r. ESDZ będzie działać na rzecz zacieśnienia współpracy ONZ–UE w zakresie praworządności, reformy sektora bezpieczeństwa i stabilizacji, aby wspierać wymianę i współdziałanie na szczeblu centralnym i we wszystkich misjach, w tym określić pilotażową cywilną misję WPBiO na potrzeby ściślejszej współpracy w terenie. ESDZ będzie nadal zacieśniać wzajemnie korzystną współpracę z NATO zgodnie ze Strategicznym kompasem w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym, cyberbezpieczeństwo i przeciwdziałanie skutkom zmiany klimatu dla bezpieczeństwa, w przypadkach gdy ma to odniesienie do cywilnego wymiaru WPBiO. Współpraca będzie kontynuowana w uzgodnionych ramach trzech wspólnych deklaracji, przy pełnym poszanowaniu uzgodnionych zasad wzajemności, przejrzystości, inkluzywności i autonomii decyzyjnej, leżących u podstaw partnerstwa strategicznego UE–NATO. ESDZ zacieśni współpracę z podmiotami regionalnymi, takimi jak OBWE i UA, w dziedzinie zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, poprawiania wspólnej analizy i orientacji sytuacyjnej, mediacji, wspierania synergii w zakresie szkoleń, wymiany dobrych praktyk i doświadczeń oraz promowania powiązań na szczeblu centralnym i w terenie. ESDZ będzie nadal wspierać państwa trzecie o zbieżnych poglądach w celu poprawy ich zdolności do wnoszenia wkładu w cywilny wymiar WPBiO.